

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับหรือการเข้าร่วมในโครงการเกษตรปลอดภัยจากสารพิษ พร้อมทั้งศึกษาถึงแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรในการเลือกทำการผลิตที่ปลอดภัยโดยปลอดสารเคมี โดยมีวัตถุประสงค์ของการพัฒนา (1) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายเกษตรกรจังหวัดนครปฐม เข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัยตามระบบการจัดการคุณภาพ รวมทั้งการพัฒนาเกษตรกรให้ผลิตสินค้าเกษตรระบบอินทรีย์ (2) เพื่อพัฒนาการผลิต การแปรรูป และเพิ่มช่องทางการสนับสนุนการตลาดสินค้าปลอดภัย (3) เพื่อการบูรณาการงานสร้างความมั่นคงทางอาหารปลอดภัยตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยมีการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายร่วม 14-20 ตำบล

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการพัฒนาเกษตรปลอดภัยจากสารพิษในการทำการเกษตร การปลูกพืชผัก นาข้าว ผลไม้ ในการสร้างฐานเศรษฐกิจครัวเรือนและชุมชน ในการพึ่งตนเอง โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการผลิต การทำบัญชีฟาร์ม ประเภทของพืช การสร้างแรงจูงใจในเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ ด้วยการตรวจหาสารพิษในเลือด การตรวจคุณภาพ และลักษณะของดินตลอดจนธาตุอาหารในดิน การเสนอแนวคิดในการใช้ปุ๋ยอย่างไรให้ปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนากิจกรรมรูปธรรมเพื่อการต่อยอดในการพัฒนา และการยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้มีการลด ละ เลิก การใช้เคมีมาเป็นเกษตรอินทรีย์ โดยใช้กลุ่มเป้าหมายหลัก 100 ครัวเรือน (ศูนย์เรียนรู้ 9 ตำบล และต้นแบบการเรียนรู้ จาก 20 ตำบล) ปริมาณในการใช้ปุ๋ย และการใช้แบบจำลองในการทำตลาดนัดเพื่อสุขภาพที่วัดห้วยจรเข้มะเข้ ตลาดชุมชน และตลาดความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ การใช้ระบบขนส่งเชื่อมต่อ (โลจิสติกส์) ในการกระจายสินค้าถึงผู้บริโภค แบบตัวแทนชุมชนหลักในตำบลทำหน้าที่ในการลำเลียง

ผลการศึกษา พบว่า แนวทางการพัฒนามีทั้งในระบบปัจเจก ครัวเรือน และกระบวนการกลุ่ม ร้อยละ 60 ให้ความสนใจในกระบวนการพัฒนาในรูปแบบของเกษตรปลอดภัย โดยเน้นกระบวนการการสร้างมาตรฐานการรับรองจากสาธารณสุข ร้อยละ 30 มีความพยายามลด ละ เลิก หันมาปลูกเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น และเน้นกระบวนการจริยธรรมทางสังคมร้อยละ 10 เป็นการปลูกแบบไม่มีทิศทาง ใครว่าดีก็ใช้ ตามกระแส โดยขาดการศึกษาข้อมูลก่อนการเพาะปลูก ด้วยเน้นในเรื่องของปริมาณมากกว่าคุณภาพ และร้อยละ 50 เป็นเกษตรกรที่มีการจัดการตนเองด้านการตลาด ในการลำเลียงสินค้าส่งให้กับตลาดทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน

จากศึกษาและพัฒนาดังกล่าว มองเห็นแนวทางการพัฒนาที่ตอบโจทย์ของโครงการฯ โดยต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนร่วมกับองค์ความรู้จากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน นักวิชาการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และการเสริมสร้างทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งผลในเชิงบวกต่อการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ ได้แก่ ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างการสังกัดกลุ่มที่มีการทำตลาดพืชผักที่ผลิตได้ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาเกษตรปลอดภัย ควรให้ความสำคัญในเรื่องความมั่นคงทางอาหาร ความปลอดภัยของอาหาร และระบบการสร้างเสริมสุขภาพที่แข็งแรงเพิ่มขึ้นของผู้ผลิตและผู้บริโภค รวมทั้ง

การตลาดของกลุ่มผู้ผลิต ซึ่งรวมถึงการลดความผันแปรหรือความเสี่ยงในเรื่องของราคาและรายได้ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อลดปัญหาเรื่องความจำเป็นในการใช้แรงงาน การส่งเสริมอย่างต่อเนื่องให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องผลของการใช้สารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อระบบสุขภาพในระยะยาวและการเชื่อมแผนงานบูรณาการร่วมกับภาคีหน่วยงาน แหล่งทุน การสร้างกระบวนการที่เอื้ออำนวยให้เกิดการประสานความร่วมมือเข้าร่วมของกิจกรรม และการเข้าร่วมงานในโครงการ การเปิดให้เป็นเวทีสาธารณะ เพื่อเปิดโอกาสในการเข้าถึง ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดว่าด้วย “ความมั่นคงทางอาหาร” จังหวัดนครปฐม

ABSTRACT

This Study is conducted with approach of a research and development project. It expects at the end to identify the factors with incentives causing farmers and peasants in Nakhon Pathom province decide to cultivate non-pesticide vegetables with additional assumptions on development as (1) to encourage farmers and peasants to achieve the Good Agricultural Practice licenses in organic food products in the future; (2) to improve agricultural food processing with the extension of food safety markets and (3) to find ways to integrate all food supply-chain sections with strengthening of cooperation among those potential concerned. The 100 households are selected by the purposive sampling from 20 sub-districts as targets of the Project. The methodology of this Study is undertaken with customizing of questionnaires to explore consumers' needs for non-pesticide products, using of household accounting with economic sufficiency model, farm accounting, practicing on rice vegetables and fruits with non-pesticide cultivation, soil analysis, learning process with group dynamic on using of appropriate fertilizer and benefits of chemical substance reduction, community markets, packaging and logistics development and blood sampling test for pesticide pre- and post- project.

The study shows concrete practices with motivations both from group and individual initiatives. Around 60 % of sampling population are interested to join the groups with changing of behaviors on organic plants cultivation and then meeting of satisfaction for food safety licenses; around 30% of sampling populations are found with endeavor to reduce or cease chemical substances and pay more attention to cultivate non-pesticide plants and around 10% of sampling population are not interested in this Project. While at the completion of the Project, around 50% of sampling population can develop their marketing competencies with logistics management skills.

However for the further develop with sustainability, the Study indicates that close and persistent cooperation among concerned sectors covering spectrum of efforts, i.e. government and non-government entities and academia shall be drawn out with engagement of farmers and peasants, responding to main purposes for their self-development with increase of skills and mainstreaming of non-pesticide plant supplies and demands in the niche and public markets. At the end of the Study, it clearly states with strong message that the Provincial and Public Policies of Nakhon Pathom shall be issues with reflection of shades of “food security activities”, in order to keep persistency of implementation and changing of behaviors for all.
